

Inleiding	2
Checklist algemeen	3
Schouwlijst	
I. Focus Filmtheater Arnhem	5
II. Luxor Live	9
III. Stadstheater	12
IV. Kenniscluster Rozet	15
V. Sporthal de Laar	19
VI. Stadhuis – loketten	21
VII. Stadhuis – politiek en trouwzaal	24
VIII. MFC Klarendal	29
IX. MFC De Wetering	32
X. MFC De Spil	35
XI. OV Terminal	38
XII. Parkeergarage Arnhem Centraal	41
XIII. Stadskantoor	42
XIV. Sporthal Valkenhuizen	45
Resultaat en aanbevelingen	48

Mei 2018

Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten

www.apcg.nl

Inleiding

Het Arnhems platform chronisch zieken en gehandicapten (Apcg) heeft, in opdracht van de gemeente, een aantal locaties geschouwd om te inventariseren welke knelpunten er zijn, en wat er voor nodig is om dit in de toekomst te verbeteren. Het doel van de opdracht was niet direct het in kaart brengen en verbeteren van de individuele gebouwen, maar het inzichtelijk maken van wat veel voorkomende knelpunten zijn. Deze inventarisatie kan worden gezien als een nulmeting en een bijdrage leveren aan een Arnhemse (bouw)norm van toegankelijkheid. Gezien dit doel en de korte tijdspanne waarin alles plaats moest vinden, hebben we niet alle gebouwen volledig en uitputtend getoetst. Maar de verslagen geven wel een goed beeld van de situatie. Voor verbeteringen van de bestaande locaties is wellicht dus nog opvolging nodig.

Toetsing

Van oudsher toetst het Apcg (en andere belangenbehartigersorganisaties) op BTB-kenmerken van een gebouw. BTB staat voor Bereikbaarheid, Toegankelijkheid, Bruikbaarheid. Kan iedereen gebruik maken van het gebouw waarvoor het bedoeld is? Ga je naar het theater, kun je er dan komen, kun je er in, heb je een ruime plek, kun je het goed zien en verstaan, kun je naar het toilet of een drankje bestellen? We toetsen de BTB met behulp van een checklist, en door ter plekke de voorzieningen uit te proberen. We kijken daarbij naar het gebruik voor verschillende doelgroepen (zintuiglijk, fysiek), maar ook hulpmiddelen (elektrische rolstoel, handbewogen rolstoel). Het uitgangspunt is dat mensen met een beperking, net als iedereen, zelfstandig gebruik kunnen maken van een gebouw, en dat er service aanwezig is, indien nodig.

Bij de toetsing betrekken we bij voorkeur de beheerder van het gebouw om ons rond te leiden, zij vinden dit meestal heel leerzaam. Een schouw kan wel ruim 2 uur duren, soms gaan we nog terug of bellen we nog na. Daarna wordt er een verslag gemaakt, dat naar de eigenaar of beheerder wordt gestuurd. De tijdsinvestering per schouw is afhankelijk van de grootte van de locatie minimaal 4 – 6 uur.

Ontwerp en inrichting

Er zijn veel aanpassingen en voorzieningen die het voor mensen met een beperking mogelijk maken op een gelijkwaardige manier deel te nemen. Sommige aanpassingen kunnen al in het ontwerp worden meegenomen, anderen via de inrichting van het gebouw. Het lijken soms details, maar het zijn vaak de details die het verschil maken (toegankelijkheid zit hem in de details!). Zo kan een leuning die doorloopt aan de bovenkant van de trap, het verschil zijn of mensen die slecht zien, of slecht ter been zijn, goed gebruik kunnen maken van de trap. Als al vanaf de ontwerpfase rekening wordt gehouden met mensen met een beperking (design for all), hoeven er minder aanpassingen gemaakt te worden. Bij de inrichting van het gebouw vinden wij het overigens ook van belang naar toegankelijkheidsaspecten te kijken voor mensen die prikkelgevoelig zijn. Bijvoorbeeld de juiste akoestiek en verlichting kan bijdragen of een persoon het gebouw gaat gebruiken of vermijden.

Nulmeting en norm toegankelijkheid

In het kader van de nulmeting en een norm voor toegankelijkheid hebben we meer ook naar maten en dergelijke gekeken. Normen uit het Handboek van Toegankelijkheid en ITS-criteria zijn minimale eisen, vaak nog gebaseerd op het gebruik van een handbewogen rolstoel, en worden ook telkens doorontwikkeld op basis van ervaringen uit de praktijk. Samen met de gemeente (projectleiders) zouden we graag willen kijken wat wenselijke maten en criteria zijn voor de toekomst.

Checklist Toegankelijkheid (BTB) gebouwen

Locatie Voorbeeldvragen		Ja	Nee	nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?			
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?			
Route	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?			
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?			
	Gaat de deur automatisch open?			
	Is het een handbediende deur?			
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?			
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?			
	Is de deur breed genoeg?			
	Is het een draaideur?			
	Is er een noodknop op zithoogte bij de draaideur?			
	Zo ja, is er naast de draaideur ook een gewone deur?			
	Is het een schuifdeur?			
	Indien er een intercom nodig is om naar binnen te komen, is er dan ook een duidelijk display met de info te zien voor doven / slechthorenden?			
Opmerkingen				
Bruikbaarheid	Kan er een rolstoel of rollator geleend worden?			
	Wordt er goed aangegeven waar hulpmiddelen te vinden zijn?			
	Is de bewegwijzering in duidelijke taal?			
	Is er assistentie aanwezig bij de ingang? Voor bijvoorbeeld blinden/slechtzienden?			
	Is de ontvangstbalie geschikt voor rolstoelgebruikers (< 100 cm)?			
	Is er voldoende privacy bij de balie?			
	Zijn er onderrijdbare tafels of balies zodat je bijvoorbeeld een formulier kan in vullen (> 75 cm)?			
	Zijn er lage kapstokken?			
	Is het pinapparaat voor iedereen bereikbaar of mobiel?			
	Is het te betalen bedrag in het scherm voor de klant te zien?			
	Kan men ook contant betalen?			
	Is de informatie goed leesbaar voor slechtzienden (contrast, licht en lettertype)?			
	Wordt informatie ook op een andere manier aangeboden (bijv voorleesfunctie)?			
	Is er een mat vloeroppervlak (tegen spiegeling)?			
	Is er een ringleiding/audiosysteem of een tolkvoorziening?			
	Is de akoestiek goed in het gebouw?			
	Is er hinderlijk achtergrondlawaai (koffieapparatuur, ventilator)?			
	Is er voldoende verlichting voor spraakafzien?			
	Is er een stroef vloeroppervlak (voor evenwicht)?			
	Wordt informatie ondertiteld?			
	Wordt omroep informatie ook visueel getoond?			

	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw (bijvoorbeeld drempel > 2 cm)?			
Opmerkingen				
Trap	Is er een trap aanwezig?			
	Zijn er trapleuningen aanwezig?			
	Zijn er markeringen op de trap?			
	Zijn de markeringen contrastrijk?			
Opmerkingen				
Lift	Is er een lift in het gebouw?			
	Is de lift groot genoeg (105 x 205)?			
	Opent de deur zich vanzelf?			
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?			
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden/slechtzienden?			
	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?			
	Is het duidelijk te zien en te horen op welke verdieping je bent?			
	Zijn er klapstoeltjes in de lift (bij > 3 stops)?			
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?			
Toilet	Zijn er toiletten voor gehandicapten?			
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?			
	Gaat de deur naar buiten open?			
	Is de deur gemakkelijk/licht te bedienen?			
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?			
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?			
	Is de assistentieplek groot genoeg (35 cm)?			
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?			
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?			
	Is de verlichting zelf te bedienen?			
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?			
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?			
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?			
	Is er een alarmsysteem aanwezig?			
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?			
	Is er een resetknop aanwezig?			
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?			
Opmerkingen				
Uitgang	Is er een nooduitgang die toegankelijk is voor rolstoelers?			
	Is er een evacuatieplan dat rekening houdt met mensen met een verstandelijke en fysieke beperking?			
	Zijn de noodborden goed te lezen en te begrijpen?			
	Is er een goed en duidelijk alarmsysteem dat te goed te horen is en ook visueel zichtbaar is (rode flitslamp)?			
	Is er een evacuatiestoel?			

I. Focus Filmtheater Arnhem

Locatie Filmhuis Focus, 12 april 18		Ja	Nee	nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?	X		
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?		X	
Opmerkingen	Er is een bushalte op ongeveer 200 meter (buslijn 12 en 43). De dichtstbijzijnde gehandicaptenparkeerplaatsen (AGP's) zijn op het Marktpllein en het parkeerterrein Trans (meer dan 50 meter). Er is (nog) geen geleidelijn.			
Toegang	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?	X		
Ingang Horeca	Is de ingang drempels/hindernis vrij?	X		
	Gaat de deur automatisch open?		X	
	Is het een handbediende deur?	X		
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?		X*	
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?		X	
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
Opmerkingen	Op de deur zit een dranger en is daardoor zwaarder te bedienen, maar de deur staat in principe altijd open. Er is een helling naar beneden, je moet iets bijsturen.			
Ingang Focus	Gaat de deur automatisch open?	X		
	Is het een handbediende deur?			X
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?			X
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?			X
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
Opmerkingen	Ook de deuren van de tochtsluis na ingang filmhuis gaan automatisch open.			
Bruikbaarheid	Is er assistentie aanwezig bij de ingang? Voor bijvoorbeeld blinden/slechtzienden?	X		
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw?		X*	
	Is de bewegwijzering in duidelijke taal?	X		
	Zijn er lage kapstokken?		X	
	Zijn er kluisjes aanwezig op rolstoelhoogte?	X		
	Zijn er markeringen aangebracht op glazen deuren en wanden voor slechtzienden en hulphonden (90 – 120)?		X	
	Is er een mat vloeroppervlak (tegen spiegeling)?	X		
	Is de ontvangstbalie geschikt voor rolstoelgebruikers (< 1 m)?		X	
	Kan men ook contant betalen?		X	
	Is het pinapparaat voor iedereen bereikbaar en mobiel?	X		
	Kun je contactloos betalen?	X		
Opmerkingen	*De mat bij de ingang rijdt zwaar, en geeft afwijking; de helling van de tochtsluis naar de kassabalie is vrij steil, vloerbedekking remt af. De kassabalie is 1.19 m hoog; de klapdeuren in het gebouw staan altijd open, behalve bij brand. Het nummer van de zalen staat duidelijk aangegeven op de deuren. Garderobe is te hoog, maar er zijn kluisjes aanwezig om je jas in op te bergen.			
Trap centraal	Is er een trap aanwezig?	X		
	Zijn er trapleuningen aan beide zijden van de trap?	X		
	Lopen de leuningen aan de bovenkant door?	X		
	Lopen de leuningen aan de onderkant door?		X	
	Zijn er markeringen aanwezig op de trap?	X*		
	Zijn de markeringen contrastrijk?		X	

Opmerkingen	*Op beide trappen zijn antislipmarkeringen aangebracht van rvs, dit is weinig contrastrijk; er zijn geen andere markeringen of aanduidingen dat er een trap is. Er is verlichting aangebracht onder de leuning; op de grote trap is aan beide zijden en in het midden een trapleuning.			
Lift	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (minimaal 1,05 x 2,05)?	X		
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?	X		
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?	X		
	Is het duidelijk te zien op welke verdieping je bent?	X		
	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?	X		
	Wordt informatie over verdieping ook omgeroepen?		X	
	Zijn er klapstoeltjes in de lift (bij meer dan 3 stops)?			X
	Is er een leuning in de lift?	X		
	Opent de deur zich vanzelf?	X		
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?	X*		
Opmerkingen	De lift heeft de maatvoering van een brancardlift, de deuren zijn 90 cm breed. Cijfers liftknoppen zijn in relief. *Er is een vrij brede rand tussen de lift en de vloer. Dit betekent dat mensen in een handbewogen rolstoel met kleine voorwielen recht de lift uit moeten, zodat ze niet vast komen te zitten.			
Toilet	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		
Toilet begane grond	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?	X*		
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?		X	
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Is de deur licht/gemakkelijk te bedienen?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?	X		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is er een resetknop aanwezig?	X		
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	X		
Opmerkingen	De deur naar de hal voor de toiletten is redelijk te bedienen, de deur van het toilet zelf is licht te bedienen. Afmeting toilet begane grond is 1,65 x 2,25. De inrichting is zodanig dat een handbewogen rolstoel en een reguliere elektrische rolstoel ook kunnen draaien; *een grote rolstoel kan goed naar binnen, niet draaien. Het toilet heeft een automatische spoelknop. De opstelplek is, vanaf de ingang gezien rechts van de pot, de assistentieplek links is te krap. Toiletrolhanger en prullenbak worden nog verplaatst.			
Toilet 1e verdieping	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?	X		

	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?		X	
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Is de deur licht/gemakkelijk te bedienen?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?	X		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is er een resetknop aanwezig?	X		
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	X		
Opmerkingen	Afmeting bovenste toilet is 1,70 x 2,25 m. Het toilet is zodanig ingericht dat zelfs grote elektrische rolstoelen kunnen draaien. De inrichting is verder hetzelfde als het toilet op de begane grond. De assistentieplek is iets ruimer.			
Zaal 1,2,3,4,5	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn er rolstoelplaatsen aanwezig?	X		
	Zijn de rolstoelplaatsen ruim genoeg?		X*	
	Zijn er stoelen voor mensen met obesitas aanwezig (zitbreedte 60cm en belastbaarheid tot 2000 N (= 200 kg)?		X	
	Zijn er markeringen aangebracht op de trap?	X		
	Is er een leuning aanwezig langs de trap?	X		
	Is de informatie op het display buiten goed leesbaar voor slechtzienden (contrast, licht en lettertype)?	X		
	Is de akoestiek goed?	X		
	Is er een voorziening voor doven en slechthorenden aanwezig?	X		
	Is er ondertiteling voor doven en slechthorenden?	?		
Opmerkingen	*In zalen 1,3,4,5 zijn 2 rolstoelplekken naast elkaar beschikbaar ter breedte van 2 gewone bioscoopstoelen, dat is 1.24 m. De lengte van de plekken zijn in 3,4,5 1.40 m en in zaal 1 1.70 m. Als er 2 (elektrische rolstoelen) naast elkaar staan, staat 1 een stukje in het gangpad. Voor de binnenste rolstoel is het moeilijk om tijdens de film van de plek af te gaan. Voor een grote elektrische rolstoel is de lengte van 1.40 ook te krap, zeker om te draaien. De oplossing kan zijn om iets schuin te gaan staan. De ruimte om te draaien is krap en boven aan de trap, dit kan als eng worden ervaren. Er kan maar 1 rolstoeler naast een begeleider/gezelschap zitten. Zaal 2 is een multifunctionele zaal; hier kunnen 4 rolstoelers vooraan plaatsnemen; stoelen kunnen worden verwijderd, zelfs de hele tribune is inschuifbaar, dan is er plaats voor 8 rolstoelers.			

	Er kan gebruik gemaakt worden van het systeem voor doven en slechthorenden CinemaConnect van Sennheiser, dit werkt met een app en een koptelefoon; wie geen smartphone heeft kan een tablet lenen. De leuning langs de trap in de zaal steekt maar een klein gedeelte uit aan de bovenkant, niet aan de onderkant; Er is verlichting aangebracht bij de traptreden, waarmee ook diepte kan worden gezien; de verlichting kan worden gedimd; Alle stoelen zijn van midden leuning tot midden leuning 58 cm breed.			
Restaurant	Is de akoestiek goed?	X		
	Zijn er markeringen voor blinden en slechtzienden?		X	
	Is er hinderlijk achtergrondlawaai?			?
	Is er voldoende verlichting voor spraakafzien?	X		
	Zijn er onderrijdbare tafels (een rolstoelgebruiker kan met de knieën onder de tafel rijden)?	X*		
	Kun je contant betalen?		X	
	Is het pinapparaat voor iedereen bereikbaar of mobiel?	X		
Opmerkingen	Er is een hellingbaan in het restaurant, daar komen nog tafels voor; de bar is te hoog, maar er wordt aan tafel bediend; *er zijn een aantal lage tafels die voor mensen in een handbewogen rolstoel onderrijdbaar zijn (71 cm). Er zijn een aantal hoge tafels, voor barkrukken.			
Foyer boven	De bar is aan de hoge kant (1.06,5 m); er komen tafels en lampen voor de glazen wanden; er zitten geen markeringen op de glazen ramen aan de buitenkant; er komt nog een glazen schuifwand, daar worden markeringen op aangebracht.			
Zaal buiten	Er zijn openslaande deuren; er zit een klein drempeltje; de deur is gemakkelijk te bedienen.			
Uitgang	Is er een nooduitgang die toegankelijk is voor rolstoelers?	X		
	Is er een evacuatieplan dat rekening houdt met mensen met een verstandelijke en fysieke beperking?	X		
	Is er een goed en duidelijk alarmsysteem dat te goed te horen is en ook visueel zichtbaar is (rode flitslamp)?	X		
	Is er een evacuatiestoel?	X		
Opmerkingen	Er is een evacuatiematras beschikbaar.			

II. Luxor Live

Locatie	Luxor Live, november 2017	Ja	Nee	Nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?	X		
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?		X	
Toegang	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?	X		
Opmerkingen	LuxorLive is door centrale ligging goed bereikbaar met het openbaar vervoer. Helaas zijn er geen gehandicapten parkeerplaatsen binnen 50m afstand. De dichtstbijzijnde zijn aan het Roermondsplein of in de Coehoorn. Onze aanbeveling (aan gemeente) is om een AGP op 50m van LuxorLive aan te leggen.			
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?		X	
	Gaat de deur automatisch open?		X*	
	Is het handbediende deur?			X
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?			X
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?			X
	Is het een draaideur?			X
	Zo ja, is er naast de draaideur ook een gewone deur?			X
	Is het een schuifdeur?			X
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
Opmerkingen	*Luxor leidt bij voorkeur rolstoelgebruikers via een aparte ingang (via noodingang) naar binnen, zodat zij gemakkelijk de zaal in kunnen. Het is handig om je vooraf aan te melden, dan kunnen vrijwilligers op de avond zelf worden voorbereid. In principe is de reguliere ingang ook te gebruiken door rolstoelgebruikers, echter deze is meestal geblokkeerd door een zwaar metalen klapbord op de route voor rolstoelgebruikers. Onze aanbeveling is om dit uit de route te plaatsen.			
Bruikbaarheid/	Is er assistentie aanwezig voor bijvoorbeeld blinden/slechtzienden?	X		
	Is de ontvangstbalie geschikt voor rolstoelgebruikers?		X	
	Zijn de barren in de zaal geschikt voor rolstoelgebruikers?		X	
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw?		X	
	Kan er contant betaald worden?	X		
	Is het pinapparaat voor iedereen bereikbaar of mobiel?	X		
	Wanneer mensen door de zijingang binnen komen, wordt hun jas aangenomen. Als zij door de hoofdingang binnen komen is de balie van de garderobe niet verlaagd. Aangegeven werd dat dit ook i.v.m. veiligheid is. Er kan ook contactloos gepind worden. Bezoekers in een rolstoel wordt hulp aangeboden bij het bestellen van hun drankje. Rolstoelgebruikers worden als eerste naar de zaal begeleid, zodat zij een plek kunnen kiezen waar ze veilig kunnen staan. Dan wordt gevraagd of ze de sleutel van de lift willen, zodat ze zelfstandig naar het toegankelijke toilet in de kelder kunnen. De medewerkers zijn zeer service gericht, dus als iemand ondersteuning nodig heeft bij zijn bezoek, bijvoorbeeld begeleiding omdat je blind/ slechtziend bent of een zitplek nodig hebt vanwege beperkte energie, dan probeert men dit mogelijk te maken. De barren zijn op sta-hoogte, vandaar dat ze bezoekers die gebruik maken van een rolstoel hulp aanbieden bij het bestellen van hun drinken. Betalen kan zowel contant als door (contactloos) pinnen. De communicatie op de website over de toegankelijkheid en wat er mogelijk is, kan nog worden verbeterd.			
Trap	Is er een trap aanwezig?	X		

	Zijn er trapleuningen aanwezig?	X		
	Zijn er markeringen op de trap?		X	
	Zijn de markeringen contrastrijk?		X	
Opmerkingen	De trappen in het gebouw hebben weinig contrast, waardoor deze voor slechtzienden minder goed toegankelijk is. Bij het afdalen wilde de blindegeleide hond in eerste instantie niet naar beneden, waarschijnlijk omdat de trappen erg donker zijn en zonder contrast. Aanbeveling is om begin en eind van de trap met een duidelijke contrasterende streep te markeren. Als ook de traptreden te markeren. Ook zou het goed zijn om naar betere verlichting van de trap te kijken. Trapleuningen zijn stevig, alleen beginnen deze vrijwel gelijk met de eerste stap. Onze aanbeveling is om een trapleuning aan begin en einde van de trap 30 cm door te laten lopen, zodat iemand de leuning kan gebruiken bij het zetten van de eerste stap tot het verlaten van de trap.			
Lift	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (1,05 x 2,05)?		X*	
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?	X		
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?	X		
	Is het duidelijk te zien op welke verdieping je bent?	X		
	Zijn er klapstoeltjes in de lift?			X
	Opent de deur zich vanzelf?	x		
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?		X	
Opmerkingen	*De lift is krap, maar een elektrische rolstoel met beademingsapparatuur past er net in. De liftknoppen zijn vanuit de rolstoel te bedienen. Ze zijn ook voelbaar en er is te zien op welke verdieping je bent. Aanbeveling is om bij verbouwing/ renovatie te onderzoeken of ruimere lift mogelijk is.			
Toilet	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?		X	
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?		x	
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?		X	
	Is de verlichting zelf te bedienen?	X		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	X		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
Toilet	De WC is zelfstandig te gebruiken door iemand in een reguliere elektrische rolstoel. De maatvoering is krap en er is maar aan één zijde van het toilet opstelruimte voor een rolstoel. Ook de manoeuvreerruimte om in het toilet te komen is krap. Er zijn heldere afspraken wat te doen wanneer het alarm afgaat. Het toilet is alleen bruikbaar voor bezoekers die rolstoelafhankelijk zijn, zij krijgen bij aankomst een sleutel. Het is			

	wenselijk om bij verbouw/renovatie te onderzoeken op welke manier de toiletruimte wat ruimer kan worden gemaakt.			
Uitgang	Is er een nooduitgang die toegankelijk is voor rolstoelers?	X		
	Is er een evacuatieplan dat rekening houdt met mensen met een verstandelijke en fysieke beperking?		X	
	Is er een evacuatiestoel?		X	
Opmerkingen	Op het moment van de schouw werd net gewerkt aan een nieuw ontruimingsplan. Wanneer dit er is, kunnen aandachtspunten voor mensen met een beperking worden gecheckt. Er was geen evacuatiestoel aanwezig om bij brand rolstoelgebruikers via de trap naar beneden te kunnen helpen. De toegankelijke nooduitgang voor rolstoelgebruikers is de zijingang die ook voor hen als entree gebruikt wordt.			

III. Stadstheater Arnhem

Locatie Stadstheater, 12 april 2018		Ja	Nee	nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?	X		
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?	X		
Opmerkingen	Er is een bushalte dichtbij voor lijnen richting Zuid en Presikhaaf; bushalte andere richtingen en station zit op Velperplein. Dat is veel meer 200 meter; er zijn geen geleidelijnen voor mensen met een visuele beperking.			
Toegang	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?	X		
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?	X		
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?		X	
	Gaat de deur automatisch open?		X	
	Is het een draaideur?		X	
	Is het een schuifdeur?		X	
	Is er een noodknop op zithoogte bij de draaideur?			X
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?		X	
	Is er assistentie aanwezig bij de ingang? Voor bijvoorbeeld blinden / slechtzienden?	X		
Opmerkingen	Er is een hellingbaan voor rolstoelers. De deuren bij de ingang zijn te zwaar om zelf te bedienen vanuit een rolstoel.			
Bruikbaarheid	Is de kassa geschikt voor rolstoelgebruikers (< 1 m)?		X	
	Kan men ook contant betalen?		X	
	Is het pinapparaat voor iedereen bereikbaar en mobiel		X	
	Kun je contactloos betalen?	?		
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw?		X	
	Is de bewegwijzering in duidelijke taal?	X		
	Zijn er lage kapstokken?		X	
	Is er een mat vloeroppervlak (tegen spiegeling)?	X		
	Is de akoestiek goed?		X	
Opmerkingen	Geen mobiele pin; balie garderobe is 113 cm; de akoestiek in de hal met de stenen trappen is erg slecht; de ruimte bij de garderobe is zeer goed, maar heeft weinig zitgelegenheden; de aanduidingen bij de garderobe zijn niet duidelijk leesbaar.			
Trappen	 Er zijn meerdere trappen aanwezig in het gebouw. Sommige hebben wel markeringen, en leuning die doorlopen, anderen niet. De trap richting het 1e/2e balkon heeft bijvoorbeeld het eerste stuk geen leuning, wel markeringen;			
Lift	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (minimaal 1,05 x 2,05)?	X		
	Zijn de deuren breed genoeg?		X	

	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?	X		
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?		X	
	Is het duidelijk te zien op welke verdieping je bent?	X		
	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?		X	
	Wordt informatie over verdieping ook omgeroepen?		X	
	Zijn er klapstoeltjes in de lift (bij meer dan 3 stops)?			X
	Opent de deur zich vanzelf?	X		
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?		X	
Opmerkingen	De doorgang van de lift is te smal voor bredere rolstoelen.			
Toilet	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?	X		
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?		X	
	Gaat de deur naar buiten open?		X	
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?	?		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?		X	
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	X?		
Opmerkingen	Afmeting toilet begane grond is 1,95 x 2,62. Doordat de deur naar binnen opengaat is de inrichting niet optimaal. Om de handen te drogen moet je weer draaien. Het is moeilijk om voor de toiletpot te parkeren. Het alarmkoord hangt te hoog, en is niet rondom aangebracht. Er is geen resetknop op het toilet.			
Grote foyer	Is de balie geschikt voor rolstoelgebruikers (< 100)?		X	
	Zijn er onderrijdbare tafels (> 75 een rolstoelgebruiker kan met de knieën onder de tafel rijden)?	X		
	Is de akoestiek goed?	X		
	Kun je contant betalen?		X*	
	Is er hinderlijk achtergrondlawaai	?*		
	Is er voldoende verlichting voor spraakafzien?	X		
	Is de deur breed genoeg?	X		
	Zitten er markeringen op de glazen deuren?	X		
Opmerkingen	De balie is 1,08 m; de tafels zijn maar net hoog genoeg; er zou meer diversiteit in stoelen mogen voor verschillende doelgroepen; deuren zijn klapdeuren die openstaan, met mooie matglazen afbeeldingen in reliëf op ooghoogte; er is een trap vanuit de foyer naar de ruimte er achter met een paar treden, deze hebben wel markeringen maar een leuning ontbreekt; verlichting viel moeilijk te bepalen, omdat wij er overdag waren. Buitenlicht kwam alleen aan de oostzijde binnen, dat is zeer lastig voor het spraakafzien; in principe kun je niet contant betalen.			
Grote zaal	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn er rolstoelplaatsen aanwezig?	X		

	Zijn de rolstoelplaatsen ruim genoeg?	X*		
	Zijn er stoelen voor mensen met obesitas aanwezig?	X*		
	Is de informatie op het display buiten goed leesbaar voor slechtzienden (contrast, licht en lettertype)?		X	
	Hoogte display	X		
	Is de akoestiek goed?	X		
	Is er een voorziening voor doven en slechthorenden aanwezig?	X		
Opmerkingen	Er zijn een aantal baignoirs met 2 rolstoelplekken. De baignoirs hebben dubbele deuren. *De plekken zijn samen 176 x 178 (norm breedte is iets breder); de gewone plekken ernaast zijn bedoeld voor de begeleiders/gezelschap. We hebben niet met 2 rolstoelen naast elkaar getoetst. De stoel in de hoek heeft te weinig beenruimte. Er zijn geen rolstoelplekken in de zaal. *Er zijn een paar stoelen voor mensen met obesitas of mensen die meer beenruimte nodig hebben. Je moet snel reserveren. Er wordt gebruik gemaakt van Phonak voor slechthorenden. Je krijgt een individuele halslus die je aan kunt sluiten op je gehoorapparaat, evt ook koptelefoon, batterijen moeten wel vol zijn.			
Foyer boven	De Feniks Foyer was tijdens de schouw niet open en hebben we dus niet getoetst.			
Uitgang	Is er een nooduitgang die toegankelijk is voor rolstoelers?		X ?	
	Is er een evacuatieplan dat rekening houdt met mensen met een verstandelijke en fysieke beperking?		?	
	Zijn de noodborden goed te lezen en te begrijpen?	X		
	Is er een goed en duidelijk alarmsysteem dat te goed te horen is en ook visueel zichtbaar is (rode flitslamp)?		X	
	Is er een evacuatiestoel?	?		
Opmerkingen	Alarm heeft wel geluid, geen flitslicht; de nooduitgang is niet geschikt voor rolstoelers, er is nog een andere nooduitgang via het kantoor. We weten niet in hoeverre deze geschikt is, wordt nagevraagd.			

IV. Rozet – update

Locatie Rozet – update april 2018		Ja	Nee	Nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?	X		
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?	X		
Toegang	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?	X		
Opmerkingen	Het gebouw heeft twee gehandicaptenparkeerplaatsen, maar deze zijn onvoldoende zichtbaar. Verder zijn er onder de Nelson Mandelabrug veel parkeerplaatsen, al zijn deze te ver voor mensen die slecht ter been zijn. Het is belangrijk dat medewerkers hiervan op de hoogte zijn. Er zijn geen geleidelijnen van de dichtsbijzijnde bushalte naar de ingang.			
Ingang Rozet	Is de ingang drempels/hindernis vrij?	X		
	Gaat de deur automatisch open?	X		
	Is het een draaideur?	X*		
	Zitten er markeringen op de deuren?		X	
	Is er een noodknop op zithoogte bij de draaideur?	X		
	Is er naast de draaideur ook een gewone deur?		X	
	Is het een schuifdeur?	X*		
Opmerkingen	De toegangsdeur is een tourniquetdeur met een schuifdeur in het midden. De schuifdeurstand wordt alleen gebruikt in de zomer. De schuifdeuren gaan automatisch open. De draaideur heeft een knop waarmee hij langzaam gezet kan worden, deze knop is van binnenuit moeilijk bereikbaar vanwege een alarmpoortje dat in de weg staat. Voor iemand die blind is (met hond) kan een draaideur moeilijk te gebruiken zijn, want de hond (en baas) ziet niet waar hij er uit moet (slechtziende kan hond zelf aansturen); de baliemedewerker kan persoon niet zien staan aan de buitenkant. Een oplossing kan zijn dat er een bel aan de buitenkant komt, zodat mensen geholpen kunnen worden.			
Bruikbaarheid	Is de bewegwijzering in duidelijke taal?	X		
	Is er assistentie aanwezig bij de ingang? Voor bijvoorbeeld blinden / slechtzienden?	X		
	Is de ontvangstbalie geschikt voor rolstoelgebruikers?			X
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw?		X	
Opmerkingen	Alle ruimte zijn goed te bereiken en ruim van opzet. Het dakterras dat uitkomt op de centrale hal van de bovenste verdieping, is zonder drempels bereikbaar. De houten vlonders op de vloer zijn prima begaanbaar, alleen zullen ze te glad zijn voor mensen die slecht ter been zijn, vooral in de winter of als het nat is. In de kelder bevindt zich een wat donkere expositieruimte. De ruimte is ondanks zijn donkere uiterlijk voldoende belicht waardoor het ook voor slechtzienden goed te doen is.			
Auditorium	Zijn er rolstoelplekken?	X		
	Is de akoestiek goed?	X		
	Is er een voorziening voor doven- en slechthorenden aanwezig?	X		
Opmerkingen	Het auditorium is ook voor rolstoelen toegankelijk, zij kunnen de zaal betreden via een aparte ingang die uitkomt op “de vloer”, men zit dan voorin in de zaal. De overige zitplaatsen zijn uitsluitend via een trap bereikbaar. In het auditorium is een ringleiding aanwezig. Er loopt een trap naar beneden met antislipmarkering van rvs, dit is niet echt contrastrijk. De leuning loopt bovenaan door. De ruimte op de 3e verdieping wordt vaak gebruikt voor publieke bijeenkomsten (debat, lezing, voorstellingen). De akoestiek is redelijk, maar er is geen voorziening voor doven- en slechthorenden.			

Trap(pen)	Is er een trap aanwezig?	X		
	Zijn er trappleuningen aanwezig?	X		
	Zijn er markeringen aangebracht op de traptreden?	X*		
Opmerkingen	*De trappen (zowel de centrale trap als de trap in het auditorium) zijn voorzien van markeringen in de vorm van metalen strips (antisliprails). Deze zijn goed voelbaar, maar het contrast tussen de strip en de trap is zeer beperkt. Onderaan de trap bevindt zich helder contrasterende markeringsstreep om te waarschuwen dat trap begint. Trappleuningen beginnen ruim voor de eerste trede en lopen ook verder door, zodat mensen veilig aan de trap kunnen beginnen en eraf kunnen stappen. De leuning vd centrale trap is op de vlakke stukken onderbroken, dus kan niet als gidslijn worden gebruikt. De leuning aan de zijkant wel, maar daar staan op de vlakke stukken stoelen. Voor blinde mensen is de lift ook geen alternatief, als er niet wordt omgeroepen op welke verdieping ze zijn. De ronde markeringen op het blok naast de trap bovenaan zijn contrasterend, maar niet echt voelbaar.			
Lift	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (1,05 x 2,05)?		X	
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?	X		
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?	X		
	Is het duidelijk te zien op welke verdieping je bent?		X	
	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?		X	
	Wordt informatie over de verdiepingen ook omgeroepen?		X	
	Zijn er klapstoeltjes in de lift (bij > dan 3 stops)?		X	
	Is er een leuning in de lift?	X		
	Is er een spiegel in de lift?	X		
	Opent de deur zich vanzelf?	X		
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?	X*		
Opmerkingen	Alle verdiepingen zijn bereikbaar met de 2 liften voor het publiek; in de lift is echter niet duidelijk aangegeven (visueel en auditief) op welke verdieping men zich bevindt. De afmetingen van de liften zijn 1,5m (diep) bij 1,2m (breed), doorgang is 1.1m. Voor wat betreft de lengte is dit wat aan de krappe kant, voor mensen met bijvoorbeeld beademingsapparatuur of andersoortige aanpassingen, of scootmobiel. Verder zijn de liften met een standaard maat (elektrische) rolstoel en een begeleider goed begaanbaar. In de lift is geen stoeltje, terwijl het vrij lang duurt om van beneden naar boven te gaan. Dit maakt het voor mensen die slecht ter been zijn/weinig energie hebben minder toegankelijk.			

	Bij het verlaten van de lift, is er weinig manoeuvreerruimte als tegelijk uit de andere lift een rolstoel of kinderwagen komt. Meerdere rolstoelers kunnen elkaar niet passeren. Er zitten wel spiegels in de lift. Tijdens de schouw hebben we verschillende keren meerdere liften moeten laten passeren omdat deze te vol waren. Om van de 1^e verdieping naar de kelder te komen duurde ruim 20 minuten voor er een lift was waar elektrische rolstoel bij kon. Wellicht kan er gekeken worden naar stimulering om mensen die dit kunnen met de trap te laten gaan? De goederenlift achterin het gebouw is ruimer, rolstoelers voor wie de reguliere lift te krap is, kunnen hier eventueel gebruik van maken.			
Toilet 1e/5e verdieping	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?		X*	
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X*		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?			
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?		X	
	Is de verlichting zelf te bedienen?			
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	?		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
Opmerkingen	 Op elke verdieping is een invalidetoilet aanwezig. De ruimtes zijn te klein (1.65 x 2.10) voor een (grote) elektrische rolstoel om te draaien. Wastafel, zeepdispenser en handdoeken zijn allemaal bruikbaar. *Bij 1 van de toiletten was de armsteun niet bruikbaar, die kwam op de wc-rolhouder terecht. De assistentieplekken (aan de andere kant van de toiletpot) zijn overal te krap (28 ipv norm 35), die is dus niet bruikbaar. Ook de opstelplekken zijn krap. In het toilet op de 3e, 4e, 5e verdieping zat een drempel van 3 cm, wat maakt dat je flink in je rolstoel zit te schudden. De toiletten op de 4e en 5e verdieping zaten op slot, je moet de sleutel op de 3e verdieping halen. Vanwege de wachttijden bij de liften niet echt zinvol.			
Toilet erfgoed	In het toilet stond een duwrolstoel opgeslagen en met gesloten deuren is het niet goed mogelijk om met elektrische rolstoel te draaien.			
Restaurant				
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?	X		
	Gaat de deur automatisch open?		X	

	Is het een handbewogen deur?	X		
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?		X	
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?		X	
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
Opmerkingen	Buitenste deur gaat zeer zwaar naar buiten open. Stoep voor het entree helt, wat het openen van de deur een extra uitdaging maakt. Deze deur is niet goed zelfstandig te openen vanuit rolstoel. De deur binnen gaat minder zwaar, maar door tochtstrip die over vloerbedekking schuift is er nog steeds veel kracht nodig om de deur te openen.			
Bruikbaarheid	Het pinautomaat is flexibel (niet mobiel), er kan ook contactloos betaald worden.			
Toilet Momento	Er ligt een drempel van 3 cm, waardoor je flink in je rolstoel zit te schudden; het is het enige toilet waar je met een grotere elektrische rolstoel in kan draaien; weinig manoeuvreerruimte om deur te openen. Er is slechts aan één zijde van het toilet een opstelvlak voor rolstoelgebruikers. Verder is het toilet goed bruikbaar.			
Uitgang	Is er een evacuatieplan dat rekening houdt met mensen met een verstandelijke en fysieke beperking?			
	Zijn de noodborden goed te lezen en te begrijpen?			
	Is er een goed en duidelijk alarmsysteem dat te goed te horen is en ook visueel zichtbaar is (rode flitslamp)?			
	Is er een evacuatiestoel?			
Opmerkingen	Het gebouw heeft een werkende sprinkler installatie heeft en duidelijke compartimenten. Ook zijn de vluchtwegen ruim, en geven zij voldoende ruimte voor rolstoelers. Onbekend of er evacchairs zijn en een ontruimingsplan.			

V. Sporthal de Laar

Locatie Sporthal de Laar, 17 april 18		Ja	Nee	Nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?		X	
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?	X		
Toegang	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?	X		
Opmerkingen	Er is geen geleidelijn of gidslijn naar de ingang voor blinden/slechtzienden			
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?	X		
	Gaat de deur automatisch open?		X	
	Is het een handbewogen deur?	X		
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?			X
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?	X		
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
Opmerkingen	Er zijn 3 gehandicaptenparkeerplaatsen. De bushalte is > 200 m, er is geen gidslijn of geleidelijn. De ingang heeft dubbele deuren, maar ook 1 deur is breed genoeg (100).			
Bruikbaarheid	Is er assistentie aanwezig bij de ingang? Voor bijvoorbeeld blinden / slechtzienden?	X		
	Is de ontvangstbalie geschikt voor rolstoelgebruikers?			X
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw?		X	
Opmerkingen	De beheerder is altijd aanwezig om service te bieden			
Kantine	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Is de balie geschikt voor rolstoelers (< 100)?	X		
	Zijn er onderrijdbare tafels (> 75)?	X		
	Kun je contant betalen?	X		
	Is het pinapparaat voor iedereen bereikbaar of mobiel?	X		
Opmerkingen	Een klein gedeelte van de bar is ongeveer 100 cm hoog. Er is een mobiel pinapparaat waarmee je ook contactloos kunt betalen. Er zijn een paar onderrijdbare tafels.			
Trap(pen)	Is er een trap aanwezig?	X		
	Zijn er trapleuningen aanwezig?	X		
	Zijn er markeringen aangebracht op de traptreden?			?
Opmerkingen	Er is een trap naar de tribune. Er zijn donkere antislipmarkeringen aangebracht op alle treden, die zijn enigszins contrastrijk. De leuningen lopen onder een stukje door en boven helemaal.			
Lift	Is er een lift in het gebouw?		X	
	Mensen die slecht ter been zijn of in een rolstoel zitten krijgen een plaatsje voorin de zaal.			
Toilet	Is er een toilet voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?		X	
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X*		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)		X	
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?		X	
	Is de verlichting zelf te bedienen?	X		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		

	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	X		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
Opmerkingen	Er is een invalidentoilet in de gang, het toilet is lang maar smal (163 x 242). Het is lastig naast de toiletpot te parkeren, want er staat een afvalbak. Je kunt maar aan 1 kant van de pot opstellen. De wastafel is vrij groot dus het is lastig inparkeren. Tegenover de wastafel hangt de babyverschoonplank. Daardoor is de ruimte vóór de wastafel, maar ook om te draaien erg krap. *Het toiletpapier hangt nu aan de armsteun. De toiletpot is heeft aan 1 zijde een opstelplek.			
Kleedkamers & douche	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn er lage kapstokhaken (<150)		X*	
	Zijn er afneembare sproeikoppen?		X	
	Zijn er beugels in de doucheruimte?		X	
	Is er een verrijdbare doucherolstoel?		X	
	Zijn er kluisjes voor bijvoorbeeld protheses?	X		
Opmerkingen	Kleedkamers 3 en 4 zijn het grootst. Er zijn sporters in een rolstoel die hier sporten, o.a. een zitvolleybalteam. De sporters douchen zittend op de grond en worden geholpen door de begeleider. Er zitten geen beugels in de doucheruimte. *De laagste kapstokken zijn aan de hoge kant (155), je moet flink rekken om er gebruik van te kunnen maken. Sporters nemen over het algemeen de sporttas mee in de sportzaal.			
Uitgang	Is er een nooduitgang die toegankelijk is voor rolstoelers?	X		
	Is er een evacuatieplan dat rekening houdt met mensen met een verstandelijke en fysieke beperking?	X		
	Zijn de noodborden goed te lezen en te begrijpen?	X		
	Is er een goed en duidelijk alarmsysteem dat te goed te horen is en ook visueel zichtbaar is (rode flitslamp)?	X *		
	Is er een evacuatiestoel?		X	
Opmerkingen	Het is een slow-whoop zonder flitslamp, wel een witte lamp			

VI. Stadhuis - loketten

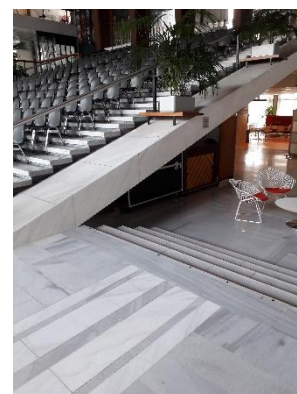
Locatie stadhuis – zijde loketten, september 2017		Ja	Nee	nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?	X		
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?	X		
Route	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?		X	
Opmerkingen	 Voor mensen met een visuele beperking is er geen geleidelijk of ononderbroken gidslijn die leidt naar de ingang. Ze kunnen niet zelfstandig van de bushalte naar de ingang van het stadhuis komen. Er zijn een aantal gehandicaptenparkeerplaatsen in de buurt. De dichtstbijzijnde is bij de Waag, deze is meestal bezet. Er zit geen leuning aan 1 kant van de hellingbaan. De leuning bij de trap vanaf de ingang rechts loopt niet ver genoeg door, zodat hij al ophoudt voor je de laatste stap hebt gezet. Niet prettig is bovendien een te grote diameter en er zit een obstakel (uitstekende punt) in het midden en onderaan. Beter een antislipleuning. 			
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?	X		
	Gaat de deur automatisch open?	X		
	Is het een handbewogen deur?		X	
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?			X
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?			X
	Is het een draaideur?	X		
	Zo ja, is er naast de draaideur ook een gewone deur?		X	
	Is het een schuifdeur?	X		
	Is er een noodknop op zithoogte bij de draaideur?	X		
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn er markeringen aangebracht op de glazen deuren?	X*		
Opmerkingen	De entree is een combinatie van een schuif- en een draaideur. De deur staat permanent open. Er zitten twee knoppen aan de binnenkant, zonder braille of een andere markering. Dus blinden weten niet welke de noodknop is. Voor spastische mensen zitten ze vrij dicht bij elkaar. Markeringen op de glazen deur alleen op ooghoogte. We missen de markering op ooghoogte van een hulphond. Markering op de tussendeur bij de lift is niet contrastrijk genoeg. Onze aanbeveling is dit te verbeteren. Een groot gedeelte van de vloer is glanzend. De tl-buizen geven een fel licht dat in glanzende oppervlakten weerkaatst. Dit kan voor slechtzienden verblindend werken.			
Bruikbaarheid	Kan er een rolstoel of rollator geleend worden?	X		
	Wordt er goed aangegeven waar hulpmiddelen te vinden zijn?			X

	Is de bewegwijzering in duidelijke taal?			X
	Is er assistentie aanwezig bij de ingang? Voor bijvoorbeeld blinden/slechtzienden?	X		
	Is het apparaat waar je een volgnummer moet trekken om te wachten, door iedereen te bedienen (eenvoudig en qua hoogte)?		X	
	Is de ontvangstbalie geschikt voor rolstoelgebruikers?		X	
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw?		X	
	Is het display waar het nummer op verschijnt goed te horen en te zien?		X	
Opmerkingen	Er staan bij de ingang 2 displays met een touchscreen, die zijn voor mensen met een visuele beperking niet te gebruiken. De informatie wordt niet voorgelezen. De medewerkers assisteren als ze zien dat iemand problemen ervaart. Voor mensen die slechtziend zijn is het hinderend dat het licht van de tl-buis er in schijnt. Markering op de tussendeur bij de lift is niet contrastrijk genoeg. Onze aanbeveling is dit te verbeteren. Een groot gedeelte van de vloer is glanzend. De tl-buizen geven een fel licht dat in glanzende oppervlakten weerkaatst. Dit kan voor slechtzienden verblindend werken. De ontvangstbalie is te hoog voor mensen in een rolstoel. De balie is ook breed wat de verstaanbaarheid voor slechthorenden bemoeilijkt. Er hangt een telefooncel om een afspraak te maken, deze is te hoog voor iemand in een rolstoel. De telefoonhoorn lijkt niet te zijn uitgerust met een volumeregelaar voor (hoortoestel dragende) slechthorenden. De displays waar de nummerinformatie op verschijnt hangen vrij hoog om de informatie goed te kunnen zien. De informatie wordt niet omgeroepen. Onze aanbeveling is om 1 scherm lager te plaatsen. Er is gedeeltelijk een stroef oppervlak, tegels zijn een beetje glad. Dit kan problemen opleveren voor mensen met een evenwichtsstoornis.			
Loketten	Zijn er tafels en balies waar je met een rolstoel onder kan rijden, zodat je bijvoorbeeld een formulier kan invullen?	X		
	Kan men ook contant betalen?	X*		
	Is het pinapparaat voor iedereen bereikbaar of mobiel?	X		
	Is het te betalen bedrag in het scherm voor de klant te zien?			x
Opmerkingen	Er is 1 loketbalie op rolstoelhoogte, waar de rolstoel onder kan rijden. Voor elektrische rolstoel moet de besturingsarm naar beneden worden gedaan, dan past het met moeite. *Er is een apparaat om contant te betalen. Rolstoelers en blinde mensen kunnen dit niet zelf bedienen. Medewerkers bieden assistentie.			
Spreekkamers	Zijn de deuren breed genoeg?		X	
	Is de deur gemakkelijk/licht te openen?		X	
	Is er voldoende ruimte voor rolstoelgebruikers om te kunnen draaien?		X	
	Is er voldoende privacy in de spreekkamer?	X		
	Is de akoestiek goed?		X	
Opmerkingen	De spreekkamers zijn voor de elektrische rolstoelen erg krap, zeker als er bijvoorbeeld ademhalingsondersteuning achterop zit, dan kan iemand niet recht achter de tafel. De deuren zijn smal (87 cm ipv 90 cm), de akoestiek is slecht. Deur gaat moeilijk open vanwege een dranger.			

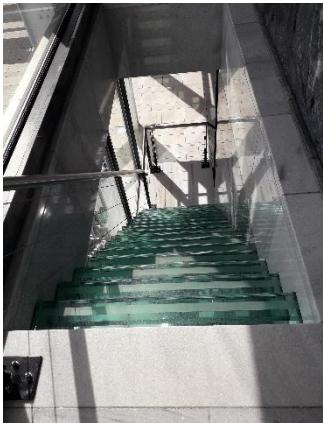
Lift	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg?			
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?			
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?			
	Is het duidelijk te zien en te horen op welke verdieping je bent?			
	Zijn er klapstoeltjes in de lift?			
	Opent de deur zich vanzelf?			
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?			
Toilet	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?		X	
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?		X	
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?	X		
	Is de verlichting zelf te bedienen?		X	
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	X		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
Opmerkingen	 Het toilet is heel krap om te draaien, de ruimte tussen obstakels aan beide zijden is maar 1.40 m. Er past aan 1 zijde een rolstoel naast het toilet en deze ruimte voldoet niet aan de norm (80cm ipv 90cm). Dit is te krap voor elektrische rolstoelen. Dit betekent ook dat er slechts van één zijde een transfer van rolstoel naar toilet kan worden gemaakt. De prullenbak onder het verschoonblad staat in de weg bij het manoeuvreren. Het alarmkoord is niet goed te bereiken vanaf het toilet (hooguit met de voet).			
Uitgang	Is er een nooduitgang die toegankelijk is voor rolstoelers?	X		
	Is er een evacuatieplan dat rekening houdt met mensen met een verstandelijke en fysieke beperking?	?		
	Zijn de noodborden goed te lezen en te begrijpen?	X		
	Is er een goed en duidelijk alarmsysteem dat te goed te horen is en ook visueel zichtbaar is (rode flitslamp)?	X		
	Is er een evacuatiestoel?	X		
Opmerkingen	Alarm is een slow whoop; er zijn 2 nooduitgangen die rolstoeltoegankelijk zijn, 1 via de ingang en ander via de burgerzaal. Er is een evacuatieplan; niet bekend of specifieke maatregelen voor mensen met een beperking; wel is protocol dat bhv-ers alle ruimtes doorzoeken, ook toiletten.			

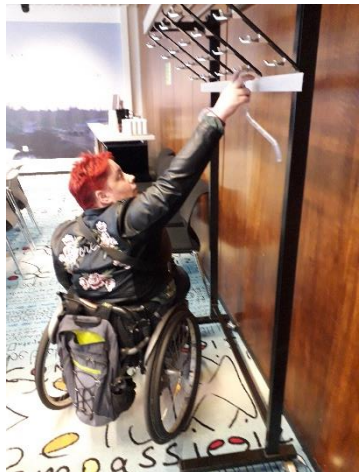
VII. Stadhuis – politiek en trouwzaal

Locatie Stadhuis – zijde politiek/trouwzaal, april 2018		Ja	Nee	nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?	X		
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?	X		
Opmerkingen	Er is geen geleidelijn van de bushalte naar de ingang.			
Route	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?	X		
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?	X		
	Gaat de deur automatisch open?		X	
	Is het een handmatig te openen deur?	X		
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?		X	
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?		X	
	Is de deur breed genoeg?	X		
Opmerkingen	De deuren zijn breed, maar heel zwaar om te bedienen. Tussendeur? Klapdeur?			
Bruikbaarheid	Is de bewegwijzering in duidelijke taal?	X?		
	Is er assistentie aanwezig bij de ingang? Voor bijvoorbeeld blinden / slechtzienden?	X		
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw (bijvoorbeeld drempel > 2 cm)?		X	
Burgerzaal + trap	De bewegwijzering was wel in goed contrast en duidelijke taal, maar niet voldoende leesbaar vanwege de grootte en te dicht tegen de onderrand geplaatst. Vanwege alle glazen ramen en marmeren vloer is de akoestiek niet goed. Bij bijeenkomsten wordt er een vloerkleed neergelegd en indien s'avonds gaan ook de gordijnen dicht; dit scheelt wel. Er is vaak hinderlijk achtergrondlawaai van de catering. Er is veel spiegeling in de hal. Er is geen vaste geluidsinstallatie en geen ringleiding voor hoortoestel dragende slechthorenden aanwezig. Op de bovenste marmeren traptreden naar de begane grond zijn ronde donkere markeringen aangebracht. Die zijn aan de kleine kant, lastig te zien ook vanuit een rolstoel, dat er diepte achter zit. Er zijn geen leuningen aan de zijkant. Nageschouwd met slechtziende die ook aangeeft dat hij de stippen pas ziet als hij vlakbij is. Een trapleuning is een beter signaal, natuurlijker om te volgen. Bij de trap naar boven zijn wel leuningen, maar geen markeringen aanwezig. De hellingbaan aan de andere kant is best steil. Er zijn lage kapstokken beschikbaar.			
Trouwzaal	Er zijn dubbele deuren; de akoestiek is goed; er is een ringleiding aanwezig, deze moet nog gekeurd worden; er zijn zitelementen zonder leuning, dit is niet voor iedereen prettig; de tafel is onderrijdbaar (72 cm); het vloerkleed rijdt enigszins zwaar, omdat het hoogpolig is.			
Toilet begane grond	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?		X	
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		

	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?		X	
	Is de deur licht/gemakkelijk te bedienen?	X		
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?	?		
	Is de verlichting zelf te bedienen?			
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X*		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	X		
Opmerkingen	De afmeting van het toilet is 168 x 2?. De opstelplek is breed genoeg, de assistentieplek te krap. De toilethouder en de prullenbakken staan in de weg. Het handdoekapparaat hangt te ver weg. Door de inrichting kan een reguliere elektrische rolstoel maar met moeite draaien. Een grote elektrische rolstoel kan alleen voor en achteruit. Het alarmkoord loopt bijna helemaal rond. 			
Lift stadhuis	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (105 x 205)?		X	
	Opent de deur zich vanzelf?	X		
	Is de deur breed genoeg?	X		
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?	X		
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?		X*	
	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?	X		
	Is het duidelijk te zien en te horen op welke verdieping je bent?			
	Zijn er klapstoeltjes in de lift (bij > 3 stops)?			
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?			
Opmerkingen	De afmeting van de lift is 1,40 x 1.10. er zit een leuning in. De deur is te snel afgesteld. Er zit een spiegel aan de achterkant. *De liftknoppen hebben wel informatie in braille, maar niet in relief. Het is zichtbaar op welke verdieping je bent, info wordt niet omgeroepen.			

Trap bij ingang naar 1e verdieping	Dit is een glazen trap. Er zit aan 1 kant een doorlopende leuning. Er zitten markeringen op de treden in matglas.			
Raadzaal	De deur is te zwaar om te bedienen. In de raadzaal is een hellingbaan, met een leuning, die rijdt enigszins zwaar vanwege de vloerbedekking. Het spreekgestoelte is verstelbaar. Er is een afritje voor raadsleden in een rolstoel die willen spreken. De akoestiek in de zaal is goed. Voor slechthorenden is er een xx audiosysteem, met losse ontvangers. Het balkon is met een ramp ook rolstoeltoegankelijk. De acoustiek is er prima. Er is geen vaste ringleiding meer. Voor slechthorenden kent het audiosysteem twee hulpmiddelen: 1. draadloze streaming naar een enkel bepaald merk hoortoestel, dat is niet universeel; 2. een set van draadloze ontvangers die men bij binnenkomst kan vragen, die werkt op batterijen, samen met een halslus mini ringleiding voor hoortoestelgebruikers. De batterijen moeten dan wel vol zijn. Dit systeem heeft een zeer wisselend signaal, dat is locatieafhankelijk.			
Publieke tribune	De publieke tribune is voor mensen in een rolstoel toegankelijk. Wel is de doorgang erg smal.	 		
Toilet eerste verdieping	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?	X		
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?		X	

	Is de deur licht/gemakkelijk te bedienen?	X		
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?	X		
	Is de verlichting zelf te bedienen?			
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?		X	
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is er een resetknop aanwezig?	X		
Opmerkingen	De deur (86 cm) is gemakkelijk te bedienen. De afmeting is 2.13 x 2.18 m. Ook een grote elektrische rolstoel kan draaien. De assistentieplek is ruim genoeg (45 cm). Voor iemand die onder de wastafel kan met de rolstoel is de zeepdispenser wel te bereiken. Om goed gebruik te kunnen maken van de opstelplek naast de toiletpot zou de toilethouder en de prullenbak verplaatst moeten worden. Aan de zijkant is een spoelknop aanwezig, deze moet je wel lang indrukken.			
Trap naar 2e en 3e verdieping		Dit is een open wenteltrap. De binnenste leuning beweegt. Er zitten geen markeringen op de trap, er is wel duidelijk contrast.		
Commissiekamer(s) 2e verdieping		De akoestiek in de commissiekamer is goed (veel absorberende materialen zoals gordijnen, vloerbedekking, lamellen). De tafels zijn voor iemand in een handbewogen rolstoel onderrijdbaar (0,70 cm). De kapstokken in de commissiekamer zijn te hoog. 		
Lift kant loket	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (105 x 205)?		X	
	Opent de deur zich vanzelf?	X		
	Is de deur breed genoeg?	X		
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?	X		
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?		X*	

	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?		X	
	Is er een leuning in de lift?	X		
	Is er een spiegel in de lift?	X		
	Is het duidelijk te zien en te horen op welke verdieping je bent?	X*		
	Zijn er klapstoeltjes in de lift (bij > 3 stops)?			X
Opmerkingen	De afmeting van de lift is 1.40 m x 1.59 (vanaf leuning 1.52 m). Er is info op de knoppen in braille, geen relief.			
Uitgang	Is er een nooduitgang die toegankelijk is voor rolstoelers?	X		
	Is er een evacuatieplan dat rekening houdt met mensen met een verstandelijke en fysieke beperking?			
	Zijn de noodborden goed te lezen en te begrijpen?			
	Is er een goed en duidelijk alarmsysteem dat te goed te horen is en ook visueel zichtbaar is (rode flitslamp)?			
	Is er een evacuatiestoel?			

VIII. MFC Klarendal

Locatie MFC Klarendal – 19 april 2018				
		Ja	Nee	nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?	X		
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?	X		
Toegang	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?	X		
Opmerkingen	Er is een bushalte en 1 gehandicapten parkeerplek voor de ingang. De geleidelijn bij de bushalte sluit niet aan op een gidslijn en de gidslijn van de toegang van het Kazerneplein naar de ingang van het MFC is niet geheel vrij van obstakels (bijv. lantarenpaal); verder staat het er vaak vol met fietsen etc. Voorkeur heeft om geleidelijn van de bushalte door te trekken naar ingang MFC.			
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?		X	
	Gaat de deur automatisch open?	X		
	Zitten er markeringen op de deuren?		X*	
	Is het een schuifdeur?	X		
Opmerkingen	*Er zijn bij de ingang markeringen op hond en ooghoogte aangebracht. Behalve op de schuivende deur. De gehele pui is van glas. Bij de deuren zijn wel markeringen aangebracht, maar op de rest van de pui niet. Daardoor kan het zijn dat slechtzienden tegen de pui op lopen. Voor de deur ligt een rooster, dit vinden geleidehonden moeilijk om te passeren. Een (rubber)mat lost dit probleem op. Belangrijk is dan wel dat het een zware mat is waar mensen niet over struikelen. De drempel bij de buitendeur is 3cm, als je deze drempel in een elektrische rolstoel moet passeren word je erg heen en weer geschud, wat bij beperkte stabiliteit of pijnklachten voor problemen zorgt. Een drempelhulp kan dit probleem oplossen.			
Bruikbaarheid	Is de bewegwijzering in duidelijke taal?		X*	
	Is er assistentie aanwezig bij de ingang? Voor bijvoorbeeld blinden / slechtzienden?	X*		
	Is de ontvangstbalie geschikt voor rolstoelgebruikers?	X		
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw?		X	
	Is de akoestiek goed?		X	
Opmerkingen	*Op het stootvlak van de traptreden staan de namen van de organisaties die boven zitten en op bijvoorbeeld de eetzaal staat met pictogrammen de functie aangegeven. Maar wat in welke ruimte te vinden is, is voor nieuwe bezoekers niet helder aangegeven. Na binnenkomst is er een lage balie waar gastheer/vrouw zit. Deze zou in principe assistentie kunnen bieden aan blinden/slechtzienden, maar toen wij kwamen schouwen werd er geen contact met ons gemaakt en gevraagd of we hulp nodig hadden. De akoestiek in de centrale hal is erg slecht, ondanks dat er akoestische plafonds (plafondplaten met gaatjes) zijn aangebracht. Het galmt en er zijn overdag veel geluiden in het gebouw (bijv. kinderdagverblijf). Dit is ook hoorbaar in de ruimte die beschikbaar is voor vergaderingen. Zeker omdat deze ruimte voor het grootste deel van glazenwanden voorzien is, is er veel afleiding. Er is in het pand zelf veel glas gebruikt om aparte ruimtes mee te maken. Deze glazenwanden zijn niet altijd voorzien van markeringen. Dit brengt als risico met zich mee dat mensen die slecht zien tegen het glas lopen.			

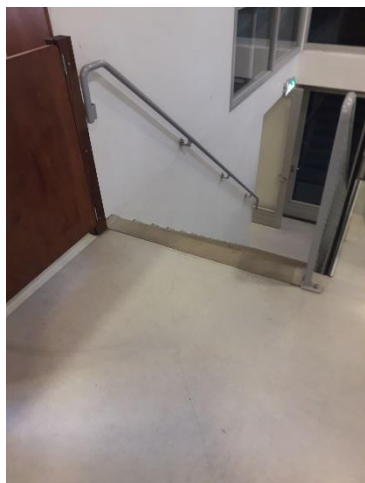
	Om het pand te verlichten is gebruik gemaakt van spotjes die fel licht geven. Voorkeur heeft het gebruik van lampen die meer diffuus licht geven, om te voorkomen dat slechtzienden verblind worden door het licht.			
Keuken	Er is een keuken aanwezig die gebruikt wordt voor wijkactiviteiten, bijvoorbeeld de landenkookgroep.			
Opmerkingen	De keuken is erg krap. Met een duwrolstoel kun je er net binnen, maar niet manoeuvreren, met een elektrische rolstoel al helemaal niet. Er is een groot werkblad, wat niet onderrijdbaar is (onder staan pannen etc.). Één van de schouwers neemt deel aan de landen kookgroep. Zij kan eigenlijk nauwelijks in de keuken deelnemen aan het koken, een onderrijdbaar werkblad zou dit wel mogelijk maken.			
Trap(pen)	Is er een trap aanwezig?	X		
	Zijn er trapeuningen aanwezig?	X		
	Lopen de trapeuningen door aan de boven en onderkant?		X*	
	Zijn er markeringen aangebracht op de traptreden?		X	
Opmerkingen	Midden in de centrale hal staat de trap naar boven, daar kun je ook onderdoor lopen. Deze trap is duidelijk zichtbaar door oranje kleur. Echter, als je blind bent bestaat het risico dat je hier tegenaan loopt. *De trapeuning is onpraktisch in het gebruik. Doordat randje wat je vast kunt pakken erg smal is, heb je weinig grip. De leuning loopt onder- en bovenaan een stukje verder door, 17cm. Dit is aan de krappe kant. Tijdens het schouwen kwam er een meneer langs die slecht ter been was, maar wel met de trap wilde. Hij gaf aan dat de leuning hem eigenlijk onvoldoende stevigheid bood. Er is geen markering aanwezig, niet voor het begin van de trap (ontbreekt boven en onderaan) en ook niet op de treden zelf.			
Lift	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (1,05 x 2,05)?	X		
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?	X		
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?	X		
	Is het duidelijk te zien op welke verdieping je bent?	X		
	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?		X	
	Wordt informatie over de verdiepingen ook omgeroepen?	X		
	Zijn er klapstoeltjes in de lift (bij > dan 3 stops)?	X		
	Opent de deur zich vanzelf?	X		
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?		X	
Opmerkingen	De lift is 120 x 210. De nummers van de lift zijn in relief en ook in braille.			
Toilet	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?	X*		
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?		X	

	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?		X	
	Is de verlichting zelf te bedienen?			X
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	?		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
Opmerkingen	Het toilet is 173x220, maar toiletpot is in ongeveer in het midden geplaatst. Opstelvlak is respectievelijk 65cm en 70cm. Dus te krap om met elektische rolstoel naast toilet te gaan staan. De draaicirkel is met een handbewogen rolstoel getoetst en dat lukt (kan onder de wastafel door). Niet met elektrische rolstoel getoetst. Verder moesten we vragen waar het toegankelijke toilet was, dit is slecht aangegeven (ook op de deur).			
Uitgang	Nooduitgang is nog niet getoetst			

IX. MFC de Wetering

Locatie MFC de Wetering – 19 april 2018		Ja	Nee	nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?		X	
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?		X	
Toegang	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?	X		
Opmerkingen	Er is geen gehandicapten parkeerplek, terwijl de straat wel heel vol geparkeerd staat wanneer er iets in het MFC georganiseerd is. De bushalte is een eind lopen, meer dan 200m. Er is vanaf de bushalte geen geleidelijn of gidslijn naar de ingang van het MFC.			
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?	X*		
	Gaat de deur automatisch open?		X	
	Is het een handbewogen deur?	X		
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?		X	
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?	X		
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zitten er markeringen op de deuren?		X*	
Opmerkingen	De deur staat bij mooi weer open. Anders is deze te openen door een drukknop. Deze knop staat niet duidelijk aan gegeven en er is geen markering die de knop vindbaar maakt voor blinden/slechtzienden. De deur met de hand openen gaat zeer zwaar. De deur is van glas, op ooghoogte is markering aangebracht, maar niet op hondhoogte. *Er is een drempel waar een stevige permanente houtendrempelhelp is aangebracht			
Bruikbaarheid	Is de bewegwijzering in duidelijke taal?		X	
	Is er assistentie aanwezig bij de ingang? Voor bijvoorbeeld blinden / slechtzienden?	X		
	Is de ontvangstbalie geschikt voor rolstoelgebruikers?		X	
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw?		X	
Opmerkingen	Een deel van de balie is verlaagd. Bij binnenkomst werd ons direct gevraagd of de gastdame iets voor ons kon betekenen. Akoestiek is slecht, veel galm. Het was rustig op moment van schouwen, maar wanneer er veel activiteiten zijn is het zeer gehorig. Er zijn slechts twee openbaar te gebruiken ruimtes die relatief goed met slechthorendheid te gebruiken zijn en een prettige akoestiek hebben. Dat zijn de kelderruimte, waar het Activeringsteam gebruik van maakt en de voorste ruimte bij de ingang links. De andere ruimtes zijn zeer moeilijk bruikbaar voor mensen met een hooraandoening en prikkelgevoeligheid, door een sterke galm en een toename aan geluid bij meer mensen. Dit is met name bij sociale en culturele activiteiten wel een nadeel. Overleggen vinden plaats in de kleinere ruimten, mits met professionals die toegang hebben daartoe. Dat zijn toegankelijke ruimten, kleiner en met minder galm. Met de receptie/balie communiceren is qua akoestiek goed te doen. In de gang plaatsnemen op de zitjes om daar te praten kan voor iemand die slechthorend is, slechts als de gang leeg is. <i>Gebruiker: het MFC is een plek die ik vanwege mijn slechthorendheid persoonlijk mijld.</i>			
Trap(pen)	Is er een trap aanwezig?	X		
	Zijn er trappleuningn aanwezig?	X		
	Lopen de trappleuningn een stukje door boven en onder aan?		X	
	Zijn er markeringen aangebracht op de traptreden?		X	

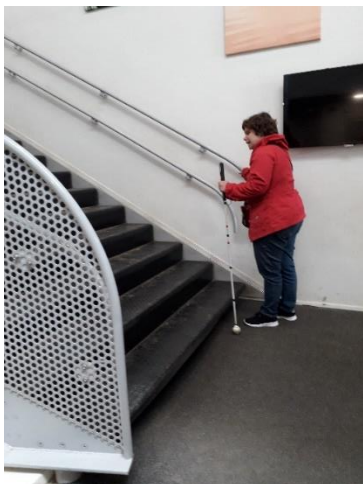
Opmerkingen	De trap voor bezoekers (dichtbij balie) is niet voorzien van markeringen en heeft slechts aan één zijde een bruikbare leuning die niet doorloopt. Er is boven en onderaan geen markering om te waarschuwen dat er een trap begint. In het halletje bij binnenkomst is een trap naar beneden (gymzaal). Deze is niet voorzien van waarschuwende markering terwijl de treden en de vloer dezelfde kleur hebben. Risico bestaat dat slechtzienden de trap te laat herkennen. Achterin het gebouw is een trap die met name voor medewerkers bedoeld is. Ook hier geldt dat er zowel vooraf als op de trap geen markeringen zijn aangebracht. Verder stopt de leuning direct bij de laatste trede. Helemaal beneden stopt aan één zijde de trap zelfs ruim voor de laatste trede.			
Lift	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (1,05 x 2,05)?		X	
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?		X*	
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?	X		
	Is het duidelijk te zien op welke verdieping je bent?		X	
	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?		X	
	Wordt informatie over de verdiepingen ook omgeroepen?		X	
	Zijn er klapstoeltjes in de lift (bij > dan 3 stops)?		X	
	Opent de deur zich vanzelf?		X	
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?	X		
Opmerkingen	*De lift heeft knoppen die je ingedrukt moet houden om naar boven/ beneden te gaan. Deze is dus niet geschikt voor mensen met een beperkte handfunctie. Dit staat op een briefje in kleine letters, dus is moeilijk zichtbaar. De cijfers op de knoppen zijn voelbaar, niet in braille. De knop om de lift mee te roepen is moeilijk vindbaar. De deur van de lift is zwaar en opent wanneer je het liftknopje indrukt en tegelijk de deur opent. De lift zelf is heel klein (95 x 140 cm) en er zitten sensoren. Sta je daar iets voor dan werkt de lift niet. Belangrijke organisaties (sociaal wijkteam en sociale raadslieden van Rijnstad) zitten bovenin het gebouw. Voor de lift zit een trap naar beneden. Ondanks dat een gedeelte is afgeschermd, kun je eenvoudig per ongeluk de trap afrijden. De lift is te klein voor een elektrische rolstoel en een assistent.			
Toilet	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		

	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?	X*		
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?		X	
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?		X	
	Is de verlichting zelf te bedienen?	?		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	?		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
Opmerkingen	 Deur van het toilet opent zwaar. De opstelplek naast de toiletpot is respectievelijk 90cm en 35cm. Het assistentievlak is echter erg krap doordat er een wc-rol houder is opgehangen. Het alarmkoord zit vlak boven de grond (ca 15cm) waardoor het vanaf het toilet niet te bereiken is. Toilet is groot genoeg (190 x 200) om te draaien, mits anders ingericht. De ruimte tussen de prullenbak en de wasbak is erg krap.			
Uitgang	Nooduitgang is nog niet getoetst.			

X. MFC de Spil

Locatie MFC de Spil – 25 april 2018 We hebben alleen op de begane grond de ingang, lift, trap en toilet getoetst.		Ja	Nee	nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?		X	
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?	X*		
Toegang	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?	X		
Opmerkingen	De parkeerplek is een gewone plek met een bord erbij, dus geen ruimere plek. De dichtstbijzijnde bushalte is meer dan 200 m. Er is geen geleidelijn vanaf de bushalte, en niet waarschijnlijk dat er een gidslijn mogelijk is naar de bushalte.			
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?		X	
	Gaat de deur automatisch open?		X	
	Is het een handmatig te openen deur?	X		
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?	?		
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?	X?		
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zitten er markeringen op de deuren?		X	
Opmerkingen	Er ligt een rooster voor de deur, dat vinden honden niet prettig. De (dubbele) deuren gaan elektrisch. Een van de deuren stond open, een knop is moeilijk te vinden. De knop aan de binnenkant zit op de deurkozijn. Er zitten geen echte markeringen op het glas van de deur, maar er zitten wel duidelijke kozijnen.			
Bruikbaarheid	Is de bewegwijzering in duidelijke taal?	X *		
	Is er assistentie aanwezig bij de ingang? Voor bijvoorbeeld blinden / slechtzienden?			
	Is de ontvangstbalie geschikt voor rolstoelgebruikers?			X
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw?		X*	
Opmerkingen	 Bewegwijzering hing aan de hoge kant. Er was geen bordje voor toiletten of een invalidentoilet. Dit hebben we een paar keer moeten vragen. *Om bij het toilet te komen, moesten we deuren door waar je niet zomaar doorheen mag. Tegen de onderkant van de trap kunnen mensen hun hoofd stoten.			
Trap(pen)	Is er een trap aanwezig?	X		
	Zijn er trapleuningen aanwezig?	X*		
	Lopen de trapleuningen een stukje door boven en onder aan?	X		
	Zijn er markeringen aangebracht op de traptreden?		X	

Opmerkingen	 Vlak na de ingang zit een trap naar boven. Het onderste gedeelte heeft geen leuning, wel 1 contrasterende markering. Verder is de hele trap met zwarte noppen, geen contrast, geen markeringen. 			
Lift	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (1,05 x 2,05)?		X	
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?		X*	
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, of in braille zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?	X		
	Is het duidelijk te zien op welke verdieping je bent?		X	
	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?		X	
	Wordt informatie over de verdiepingen ook omgeroepen?		X	
	Zijn er klapstoeltjes in de lift (bij > dan 3 stops)?			X
	Opent de deur zich vanzelf?		X	
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?		X	
Opmerkingen	 De lift is 145 x 88. *De knoppen moeten ingedrukt blijven. Er kan geen assistentie bij. De knoppen zijn met braille. Er is een beugel in de lift, waardoor de ruimte krupper wordt. Het is een lift waarbij je niet de wand mag raken, anders beweegt hij niet.			
Toilet	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?	X		
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?		X	
	Gaat de deur naar buiten open?	X		

	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?	?		
	Is de verlichting zelf te bedienen?	?		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X*		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?		X*	
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
Opmerkingen	Het toilet is 230 x 190. Er waren 2 alarmkoorden, slap gespannen. Er was geen spiegel. Er is geen ruimte voor assistentie aan de andere kant van de toiletpot.			
Uitgang	Nooduitgang is nog niet getoetst.			

XI. OV-busstation

Locatie Centraal station – update april 2018		Ja	Nee	nvt
Bereikbaarheid	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?		X	
Opmerkingen	De dichtsbijzijnde algemene gehandicaptenparkeerplaats is in de Coehoorn, dit is meer dan 50 meter. Er zijn 17 gehandicaptenparkeerplaatsen in de parkeergarage, maar deze zijn niet geschikt voor rolstoelbusjes.			
Toegang	Er zijn meerdere ingangen, met draaideuren en handbediende deuren, met en zonder knoppen. De ingangen zijn verschillend bruikbaar. De deuren zijn breed genoeg.			
Hoofdingang boven	Bij de hoofdingang boven is een flinke helling aan beide kanten. Er zijn geen knoppen voor de deuren om zelf te openen, indien je niet met de draaideur wilt/durft; er is wel een rolstoelknop op de draaideur; markeringen aanwezig			
Ingang stadsbussen	Bij ingang stadsbussen is een helling omhoog naar de perrons van de stadsbussen, dit is lastig voor handbewogen rolstoelen, duwrolstoelen en rollators. Hier zijn naast 2 draaideuren, ook 2 handbediende deuren waarvan 1 met een knop voor automatische bediening; de afrit bij perron M is te steil (ook voor elektrische rolstoel niet prettig); Het is voor blinden/slechtzienden niet duidelijk op welk perron je bent (als je uitstapt, of in moet stappen), en niet hoorbaar op welk perron je moet zijn; het is niet duidelijk of de geleidelijnstippen veilig genoeg zijn.			
Ingang kant Coehoorn	Er zijn 2 draaideuren (met markering) en 2 handbediende deuren. Deze zijn in het begin licht te bedienen, maar halverwege steeds zwaarder om te bedienen. Er is geen knop om de deuren te openen, wel rolstoelknop voor het vertragen van de draaideur. De oprit van de stoep bij Coehoorn is te steil.			
Ingang taxistandplaats	Er is een draaideur en twee handbediende deuren met knoppen; de knop van binnen naar buiten is te zwaar om te bedienen (contact); de afritjes van de stoepen bij de taxi's zijn te steil (achteruit eraf); er zijn goede markeringen op de glazen deuren; het is onduidelijk waar je de regiotaxi moet vinden, taxi moet jou vinden.			
Hal	De route van de stadsbus naar de streekbus is te steil. Het is voor blinden en slechtzienden moeilijk om de juiste bus te vinden in het dynamische gedeelte van de stadsbussen. Je kunt wel via de geleidelijnen van het ene busstation naar het andere komen, en vanuit de trein, maar er is geen geleidelijn of gidslijn naar een servicepunt om assistentie te vragen; die is nodig omdat niet hoorbaar is op welk perron je moet zijn en niet voelbaar op welk perron je bent. De geleidelijnen op het station lopen erg krom, waardoor je de kans loopt dat je hem kwijt raakt; voor blinden en slechtzienden is er assistentie van Valys van en naar de trein, die geldt niet voor de stadsbussen. Er is geen belijning naar de taxistandplaats. De akoestiek is heel slecht (ook lastig om in rumoerige hal evt apps voor toegankelijkheid te verstaan); De bewegwijzering is redelijk. De plek waar je je moet melden voor ns-assistentie is niet helemaal afgeschermd. Voor sommige rolstoelers is niet goed te zien waar de trap begint.			

	De kaartautomaten zijn vanuit een rolstoel goed bruikbaar.			
Overdekte busstation	Er zijn op drie plaatsen tourniquets en handbediende deuren, waarvan telkens 1 met een knop voor automatisch openen, en 1 waar een geleidelijn op uitkomt; de draaideuren zijn heel klein en niet geschikt voor rolstoelers of geleidehonden. Voor blinden is het niet te zien welk gedeelte van het perron geel is, en ze niet mogen wachten. Als je aan de kant van de deuren wacht, is het niet duidelijk of de bus er al is. Uitstaphalte: de streekbussen (maar ook lijn 8 van Ziekenhuis en lijn 3) stoppen bij een uitstaphalte, die zowel voor rolstoelers als blinden niet geschikt is. Het perron is te smal, je moet al op de uitrijplank draaien, anders kliep je er aan de andere kant af; er staan paaltjes op de route, en er is geen bewegwijzering naar de ingang van het station (je kunt het net niet zien). Voor blinden en slechtzienden is er geen gidslijn mogelijk van de uitstaphalte naar de zij-ingang van het station. Hier moet een geleidelijn komen, zodat mensen verder kunnen.			
Lift naar torens	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (1,05 x 2,05)?		X*	
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?	X		
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?	X		
	Is het duidelijk te zien op welke verdieping je bent?		X	
	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?		X	
	Wordt informatie over de verdiepingen ook omgeroepen?		X	
	Zijn er klapstoeltjes in de lift (bij > dan 3 stops)?			X
	Opent de deur zich vanzelf?	X		
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?		X	
Opmerkingen	Er zijn 2 liften in de hal, die gaan naar beneden naar de parkeergarage en omhoog naar de P + R. De lift is groot genoeg voor een reguliere elektrische rolstoel.			
Toilet	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?	X		
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?	X		
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?		X	
	Is de verlichting zelf te bedienen?			X
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	X		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		

Opmerkingen	Je moet vragen om toegang tot het toilet, het gebruik is overdag gratis. Na 21 uur is het ook een nachttoilet waarvoor je moet betalen. De deur opent en sluit automatisch. Het toilet is 240 x 165. Er staat een prullenbak in de weg, dit is een obstakel bij binnenkomst, maar ook bij opstellen naast het toilet. Er hangt een wcrolhouder op de assistentieplek, waardoor deze onbruikbaar is. Je kunt aan 1 kant opstellen.	
Overige ruimtes	Bij het VVV-kantoor is de balie te hoog; pinautomaat niet mobiel en te hoog; bij de servicebalie zijn de loketten aan de hoge kant, maar service is goed mogelijk.	

XII. Parkeergarage Centraal Station

Locatie Parkeergarage station, april 2018		Ja	Nee	nvt
Bereikbaarheid				X
Ingang	Er zijn meerdere ingangen met liften naar de parkeergarage. De hoofdingang is op het stadbussenplein, dit is een gebruiksvriendelijke ingang; bij andere ingangen zijn de deuren te zwaar om zelf te openen. De deuren zijn wel breed genoeg, maar er is weinig ruimte om te manoeuvreren. Als je op het eerste dek parkeert (-1), dan kun je ook via de ingang naast de Burgerking naar binnen/buiten, zonder gebruik te hoeven maken van de lift.			
Bruikbaarheid	Is de bewegwijzering in duidelijke taal?		X	
	Is de betaalautomaat op de juiste hoogte?		X	
	Zijn er voldoende gehandicaptenparkeerplaatsen aanwezig?	X		
	Is er een veilige loopzone?	X*		
Opmerkingen	De betaalautomaten zijn vanuit een rolstoel met rekken niet bedienbaar. Je kunt niet bij de muntingang. Zouden dus iets lager mogen. Op elke verdieping zijn er vier AGP's, in totaal 17. De plekken zijn ruim 3 x 5 m. (ITS 3,5 x 5) en dicht bij lift/uitgang. *Er is een loopzone, die loopt echter voor de geparkeerde auto's langs, en niet langs de muur. Op elke zuil zit een informatieknop. Er is een portier 24/7 aanwezig. De bewegwijzering in de parkeergarage is nog onvoldoende. We missen een aanduiding naar de AGP's en toegankelijke uitgang. Er is ook geen bordje naar het invalidentoilet en op de deur van het toilet.			
Liften	 Er zijn meerdere liften naar de parkeergarage. De liften zijn groot genoeg voor een reguliere elektrische rolstoel, maar de deuren zijn erg snel afgesteld. De knoppen zijn gemakkelijk te bedienen. De manoeuvreerruimte is krap. De deuren naar de lift toe vanaf het overdekte busstation zijn zwaar te bedienen.			
Toilet	Er is een invalidentoilet op -1. De deur is 97 breed. De afmetingen zijn ruim. Naast de toiletpot zijn opstelplekken van 63 en 77 cm. De toiletpot is te laag. Er is een alarm, melding komt bij portier. De inrichting is verder goed. Je kunt de sleutel vragen bij de portier. Je kunt er 24/7 gebruik van maken.			
Uitgang	Is er een nooduitgang die toegankelijk is voor rolstoelers?		X*	
Opmerkingen	De nooduitgang heeft een hellingbaan en een drempel. Deze deur wordt alleen gebruikt in geval van nood. Rolstoelers kunnen bij nood gebruik maken van een snelle toegang (weg langs de verdiepingen).			

XIII. Stadskantoor

Locatie Stadskantoor 23 april 2018 Functie: kantoor van de gemeente; bezoekers kunnen deelnemen aan overleg met externen, ze gaan niet zelfstandig door het gebouw.		Ja	Nee	nvt
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?	X*		
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?	X		
Opmerkingen	De bushalte is aan de overkant van de weg, er zijn geleidemarkeringen naar het gebouw, maar het is waarschijnlijker dat iemand met een visuele beperking de route loopt via de verkeerslichten. We hebben niet geschouwd of via die route een gidslijn mogelijk is.			
Route	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?		X	
Opmerkingen	 Voor mensen met een visuele beperking is er langs het gebouw enigszins een gidslijn mogelijk, wel staan daar veel fietsen en is er geen aansluiting naar de knop om de deur te openen, als je niet via de draaideur kunt. Voor rolstoelers is er een dubbele rand vanwege de rails, niet prettig voor kleine achterwieltjes bij handbewogen rolstoel; het oppervlak van het plein is erg hobbelig.			
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?	X		
	Gaat de deur automatisch open?	X		
	Is het een draaideur?	X		
	Is er een noodknop op zithoogte bij de draaideur?	X		
	Zitten er markeringen op de glazen deuren?	X		
	Zo ja, is er naast de draaideur ook een gewone deur?	X		
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?	X		
	Is de deur breed genoeg?	X		
	Is het een schuifdeur?		X	
Opmerkingen	De deur naast de draaideur moet afgesteld worden, hij sluit veel te snel. De mat voor de deur werkt ook nog heel vertragend, en je moet heel erg bijsturen.			
Bruikbaarheid	Is de ontvangstbalie geschikt voor rolstoelgebruikers (< 100 cm)?	X*		
	Zijn er onderrijdbare tafels of balies zodat je bijvoorbeeld een formulier kan in vullen (> 75 cm)?	X		
	Is de akoestiek goed?	X*		
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw?	X*		
Vergaderruimte	Is de akoestiek goed?	X*		
	Is de verlichting goed (niet te fel, voldoende voor spraakafzien)?	X		

Sportbedrijf	Is de balie geschikt voor rolstoelers?		X	
	Is de deur van de vergaderruimte breed genoeg voor rolstoelers?		X	
	Is de akoestiek goed?		X	
	Is de verlichting goed?	X		
Opmerkingen	*Er is een klein deel van de ontvangstbalie van het stadskantoor verlaagd, o.a. voor pakketten; de balie in het sportbedrijf is 1.10. In de centrale hal zijn een paar tafels onderrijdbaar. In de vergaderzalen wordt gebruik gemaakt van houten tafels met een stootrand, die zijn niet onderrijdbaar. *De akoestiek in de centrale hal en vergaderruimte is redelijk, in de spreekkamer van het Sportbedrijf slecht. De deuropening van de spreekkamer is voor grotere rolstoelen erg krap. Er zijn veel deuren op de routes door het gebouw, voor degenen die werken op het stadskantoor zijn een aantal deuren aangepast met een knop om de deur te openen.			
Lift	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (105 x 205)?	X		
	Opent de deur zich vanzelf?	X		
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?	X		
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?	X		
	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?		X	
	Is het duidelijk te zien en te horen op welke verdieping je bent?		X	
	Zijn er klapstoeltjes in de lift (bij > 3 stops)?		X	
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?		X	
Opmerkingen	De deuren van de lift zijn 90 cm breed. Er zitten 2 leuning in de lift. De knoppen zijn in relief. Het is wel te zien, maar niet te horen op welke verdieping je bent.			
Toilet	Zijn er toiletten voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?		X	
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?		X	
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?	X		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X*		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	X		

Opmerkingen	 Er is een drempel bij de deur. De deur is 88 cm breed. De opstelplekken naast de toiletpot zijn 43 en 107 cm. Er zit een prullenbak in de weg bij de opstelplek voor de rolstoel. *Het toilet is 188,5 x 2,13 maar te krap om te draaien voor iemand in een grotere rolstoel vanwege de wastafel.			
Vergader ruimte boven	De akoestiek en de verlichting is goed, de zaal is rolstoeltoegankelijk (breedte deur 86 cm), de vergadertafel is niet onderrijdbaar.			
Trap	Is er een trap aanwezig?	X		
	Zijn er leuningen aanwezig?	X		
	Zijn er markeringen op de trap aanwezig?	X		
Opmerkingen	Er zijn zwarte antislipmarkeringen aangebracht op de treden; dit is wel contrastrijk; er zitten geen markeringen op de glazen afscheiding; er is aan 2 kanten een leuning die doorloopt;			
Locatie Werk en Inkomen	Er is een hellingbaan voor rolstoelers, enigszins steil, maar met 2 leuningen voor handbewogen rolstoelen om zich aan op te trekken; er is een draaideur en daarnaast een handbewogen deur met een knop. Er zijn 2 spreekkamers (9 en 10) achterin die wat groter zijn. Door de inrichting kan een grotere rolstoel daar in. Er zit markering op de glazen deur. De deur gaat naar buiten open, met een dranger. De akoestiek is matig. Door de overspringbeveiliging aan de tafel, is deze niet onderrijdbaar. De telefoon in de hal hangt te hoog voor rolstoelers.			
Toilet	Is er een toilet voor gehandicapten aanwezig?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?	X*		
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)?			
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?	X		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?	X		
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?	X		
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X*		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	X		
	Is er een resetknop aanwezig?		X	
Opmerkingen	Het toilet is 2,69 x 1,79 cm. *Aan de kant van het assistentievak (36 cm) hangt de toilethouder in de weg, aan de kant van het opstelvlak staat een vuilnisbak in de weg. *Het alarmkoord loopt niet helemaal rondom. Er is geen resetknop.			

XIV. Sporthal Valkenhuizen

Locatie		Ja	Nee	Nvt
Sporthal Valkenhuizen, 23 april 18				
Bereikbaarheid	Is er een bushalte dichtbij (op minder dan 200m)?	X		
	Zijn er gehandicapten parkeerplaatsen dichtbij (op minder dan 50m)?	X		
Toegang	Is de weg naar de ingang zonder hindernissen?	X*		
Opmerkingen	*Er is een kleine oprit, beetje steil.			
Ingang	Is de ingang drempels/hindernis vrij?	X		
	Gaat de deur automatisch open?	X		
	Is het een handmatig te openen deur?		X	
	Is de deur licht/makkelijk bedienbaar?			X
	Is er een knop voor rolstoelers om zelf de deur te bedienen?			X
	Is het een schuifdeur?	X		
	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn er markeringen aanwezig op de glazen deur?		X*	
Opmerkingen	*De schuifdeuren hebben gekleurde kozijnen, dus kunnen wel herkend worden als deur.			
Bruikbaarheid	Is er assistentie aanwezig bij de ingang? Voor bijvoorbeeld blinden/slechtzienden?	?*		
	Is de ontvangstbalie geschikt voor rolstoelgebruikers?	X		
	Zijn er hindernissen op de routes in het gebouw?		X	
Opmerkingen	*Niet getoetst.			
Kantine	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Is de balie geschikt voor rolstoelers (< 100)?		X	
	Zijn er onderrijdbare tafels (> 75)?	X		
	Kun je contant betalen?	X		
	Is het pinapparaat voor iedereen bereikbaar of mobiel?	X		
Opmerkingen	Geen			
Trap(pen)	Is er een trap aanwezig?	X		
	Zijn er trapleuningen aanwezig?	X		
	Zijn er markeringen aangebracht op de traptreden?		X	
Tribune	Zijn er rolstoelplekken aanwezig?	X		
	Zijn de rolstoelplekken groot genoeg?	X		
Opmerkingen	In hal 1 t/m 3 zijn rolstoelplekken aanwezig.			
Lift	Is er een lift in het gebouw?	X		
	Is de lift groot genoeg (105 x 205)?		X	
	Is de deur breed genoeg?		X	
	Opent de deur zich vanzelf?		X	
	Zijn de liftknoppen op de goede hoogte en gemakkelijk te bedienen?		X	
	Zijn de nummers van de liftknoppen voelbaar, zodat ze te bedienen zijn door blinden / slechtzienden?	X		
	Is er informatie in de lift over de verdiepingen?			X
	Is het duidelijk te zien op welke verdieping je bent?	X		
	Is het duidelijk te horen op welke verdieping je bent?		X	
	Zijn er hindernissen bij het betreden of verlaten van de lift?	X		

Opmerkingen	 De lift is 90 x 140, de deur moet je open duwen; je moet de knop vasthouden als je naar boven gaat, dat kan niet als je een slechte handfunctie hebt; er ligt een drempelhulp bij de ingang: je moet de deur open houden en tegelijkertijd de drempel oprijden;			
Toilet kleedkamers	Is er een toilet voor gehandicapten?	X		
	Is de toiletruimte groot genoeg voor rolstoel of rollator om er in te kunnen draaien (draaicirkel moet minimaal 150cm zijn)?		X	
	Zijn er opklapbare armsteunen aan beide zijden van het toilet?	X		
	Is het toiletpapier vanaf het toilet bereikbaar?	X		
	Gaat de deur automatisch open (eventueel met een knop)		X	
	Gaat de deur naar buiten open?	X		
	Zit er een greep aan de binnenkant van de deur, om de deur te kunnen sluiten?			
	Is de verlichting zelf te bedienen?		X	
	Is er een alarmsysteem aanwezig?	X*		
	Is het alarmsysteem vanaf de grond te bereiken?	X		
	Is bij het personeel bekend hoe het afgaan van een alarm opgevolgd moet worden?	?		
	Zijn de wastafel en spiegel goed te gebruiken qua hoogte en plek?		X	
	Is de zeepdispenser voor rolstoelers goed bereikbaar?	X		
	Is het handdroogapparaat zelfstandig te bedienen?			X
Opmerkingen	 Er zijn 2 kleedkamers met een identiek invalidentoilet; het toilet is te klein om te draaien; *het alarmkoord is niet rondom; er is geen ruimte op de assistentieplek. Er is nog een invalidentoilet op de gang 238 x 145, de deur gaat naar binnen open, daardoor en door de inrichting is er te weinig plek om te draaien. Er is geen ruimte om de rolstoel naast de toiletpot op te stellen, ook hangt een prullenbak in de weg.			

Kleedkamers & douche	Zijn de deuren breed genoeg?	X		
	Zijn er lage kapstokhaken (<150)		X	
	Zijn er afneembare sproeikoppen?		X	
	Zijn er beugels in de doucheruimte?		X	
	Is er een verrijdbare doucherolstoel?		X	
	Zijn er kluisjes voor bijvoorbeeld protheses?		X	
Opmerkingen				
Uitgang	Is er een nooduitgang die toegankelijk is voor rolstoelers?		X	
Opmerkingen	Er is een hoge drempel bij de nooduitgang.			

Resultaat en aanbevelingen

Wat zijn de bevindingen?

- Niet bij alle locaties zijn geleidelijnen van een bushalte naar de ingang aanwezig (Stadstheater, Rozet, stadhuis). Het is onduidelijk hoe mensen met een visuele beperking zelfstandig bij de locatie kunnen komen en er gebruik van kunnen maken;
- Er zijn bij verschillende locaties knelpunten gesignaleerd bij de ingang, zoals problemen met net te hoge drempels, onzichtbare knoppen, zware deuren;
- Veel toiletten zijn te krap en/of verkeerd ingericht voor mensen in een rolstoel. Er is een groot verschil of je gebruik kunt maken van bijvoorbeeld de wastafel, of ruimte hebt om te draaien, wanneer je in een lagere handbewogen rolstoel zit, of bijvoorbeeld in een elektrische rolstoel met een blad. Het is de bedoeling dat rolstoelers zich voor of naast de toiletpot kunnen opstellen, als ze een transfer willen maken. Vaak lukt dat niet doordat er van alles in de weg staat of hangt, of omdat de plekken aan beide zijden te krap zijn. Daardoor kunnen sommige mensen geen (goed) gebruik maken van het toilet;
- Liften zijn vaak (te) klein of niet zelfstandig bruikbaar; dat betekent dat een deel van de doelgroep er geen gebruik van kan maken (grotere rolstoel, geen goede handfunctie);
- Vaak ontbreken er markeringen op trappen en deuren, of zijn er alleen niet-contrasterende antislipmarkeringen van rvs aangebracht. Er is geen aanduiding dat er een trap is;
- Uitstekende elementen worden door mensen met een visuele beperking niet opgemerkt;
- In sommige gebouwen is de akoestiek echt heel slecht, waardoor mensen die slechthorend zijn en/of prikkelgevoelig, het gebouw kunnen gaan mijden;
- Bewegwijzering is soms niet aanwezig, of niet duidelijk. Dat kan een probleem zijn voor mensen die laaggeletterd zijn.

Wat zijn de aanbevelingen?

- Het uitgangspunt is dat mensen met een beperking zelfstandig en gelijkwaardig gebruik kunnen maken van een gebouw en zijn functies, denk aan zelfstandig te openen deuren, balies en die geschikt zijn voor rolstoelers; waar dit niet anders kan, dient dit opgelost te worden met service bijvoorbeeld voor blinden en slechtzienden;
- Geleidelijnen zijn bedoeld voor mensen met een visuele beperking, die zonder dit hulpmiddel hun weg niet zelfstandig kunnen volgen. Om publieke openbare gebieden (bijv. stadcentrum, winkelcentrum) en openbare gebouwen te bereiken is het van belang dat geleidelijnen aansluiten op de dichtstbijzijnde OV-halteplaatsen, of netwerk van geleidelijnen eventueel in combinatie met gidslijnen. Omdat hier landelijke uniformiteit van belang is, adviseren wij hiervoor de landelijke richtlijnen te volgen;
- Verschillende doelgroepen hebben behoefte aan verschillende aanpassingen. Dit heeft te maken met verschil in wat mensen wel of niet kunnen. Soms lijken belangen tegenstrijdig (bijvoorbeeld de een wil tapijt voor een goede akoestiek, de ander wil niet een te hoogpolig tapijt voor de wrijving; of de een heeft het liefst een elektrische deur, de ander een schuifdeur). Over het algemeen wordt dan gekeken naar het beste compromis, of de beste oplossing voor de grootste mogelijke groep. Maatwerk vindt vooral plaats in individuele situaties, bijvoorbeeld bij (vrijwilligers)werk, of in de eigen omgeving.

(Ver)bouw

- Denk bij bouwen voor iedereen aan 1 hoofdingang voor iedereen, de publieke functies zoveel mogelijk op de begane grond, voldoende vluchtwegen.
- Lift: wij adviseren voor renovatie of nieuwbouw minimaal een lift met afmetingen voor brancard (zoals Focus Filmtheater), met adequate bedieningselementen;
- Toilet: in de huidige bouwnorm is de maatvoering nog gebaseerd op gebruik door mensen met een handbewogen rolstoel; wij adviseren een ruimere maatvoering en deskundigheid over het gebruik bij de inrichting; in de huidige norm is ook maar voorzien in één opstelplek

aan één kant. Wij adviseren aan beide kanten ruimte voor een opstelplek, zodat mensen met een medische aandoening aan 1 zijde kunnen kiezen aan welke kant ze een transfer maken; dat maakt tegelijk ook de oppervlakte van de toiletruimte groter, waardoor ook grotere rolstoelen kunnen draaien;

- Voor inrichtingselementen (zoals trapleuningen, markeringen, balies, maar ook de verlichting en het gebruik van materialen i.v.m. akoestiek) is het ook belangrijk om toegankelijkheidscriteria vast te stellen, architecten vinden vaak de beeldkwaliteit belangrijker;
- Bij de inrichting van het meubilair denk ook aan onderrijdbare tafels, zodat ook mensen in een (elektrische) rolstoel aan tafel kunnen aanschuiven (>75 cm) en lage kapstokken of kluisjes;
- Onze aanbeveling is om voor de Arnhemse bouwnorm minimaal ITS 2018 als richtlijn te nemen, maar we willen daarnaast graag in gesprek over waar eventueel ruimere criteria nodig zijn voor grotere rolstoelen en scootmobiel, akoestische normen, of andere gebruikerservaringen. Maatvoering is van belang in een stad met verhoudingsgewijs veel mensen met een elektrische rolstoel. Onze aanbeveling is om de Arnhemse norm om de paar jaar standaard te evalueren, en indien nodig aan te passen.

Bestaande bouw

- Niet alle knelpunten in de bestaande gebouwen kunnen worden opgelost (zoals een trap waar je onder tegen aan kunt lopen), maar kunnen wel worden meegenomen bij nieuwe ontwerpen.

Proces

- Neem in de aanbesteding toegankelijkheid als uitgangspunt, en kies een architect die toegankelijkheid als een uitdaging ziet;
- Nothing about us without us: maak in het hele proces gebruik van ervaringsdeskundigheid, van ontwerpfase (inventariseren van wensen en voorwaarden), tekeningenfase (bespreken), tot toetsing en verbeteringsfase;
- Neem een budget op in de begroting van projecten voor toegankelijkheid en verbeteringen;
- Het moet duidelijk zijn waar mensen/beheerders met hun klachten terecht kunnen (voorbeeld: de drempel bij de ingang van MFC Klarendal is al lang geleden gemeld, maar ook de beheerder kan dit niet oplossen); voor verbeteringen moet ook budget zijn;
- Zorg voor informatievoorziening over de toegankelijkheid van de Arnhemse gebouwen. Bijvoorbeeld via een aparte site zoals in [Utrecht](#).

Tot slot

- Onze aanbeveling is om de Arnhemse norm uit te breiden naar de openbare ruimte en het evenementenbeleid. Daarnaast kan ook gedacht worden aan een stimuleringsfonds voor ondernemers.